

22 Ağustos 1935

ALTAN

ELAZİZ

Yıl 1

Halkevi idare heyeti tarafından çıkarılır

Sayı 7

İçindekiler

Demirin Bakıra ulaşması Töreninde yazılan Teller ve gelen cevaplar ;

Demir kollar Bakırı kucakladı ,

C . Ataç

Hayvanlardan insanlara geçen hastalıklar

Baytar müdürü Mazhar

İlerleyen Elâzize .

Elmas yıldırım

Harpüt kelmesinin Menşei üzerinde

Nurettin Ardic

Adam öldürmek .

C . Ataç

Kızıl Dağlarda çelik ağlar ,

" . Turgut Okaygün

Şarımızda olup bitenler .

Turan Basım evi — Elâziz

Demirin Bakıra ulaşması Töreninde yazılan Teller ve gelen karşılıklar

Demiryolunun Madene
varmasından ötürü Halkın duygu
sevincini bana bildiren Tel yazı-
nıza teşekkür ederim.

Kamal Atatürk

Cumur Başkanı Yüce Atatürke

Cumurluğun, Demir Raylar üstünde yurdun her buca-
ğına eriştiği Kültürel ve yurtsal hız, bu gün Bakırma-
denine de ulaştı. Halk, en coşkun sevinçler içinde Büyük
Atalarına karşı ödenmez borçlarını en candan gösterilerle
bir aaha andılar. Bunu Yüce Ataya sunmayı önemli bir
ödev bilirim.

İlbağ T. Gür

Demiryolunun Madene ulaşması
münasebetile sayın Halkın hakkı-
mında gösterdiği bildirilen duygu-
lara teşekkür eder genlik ve
esenlik dilerim.

Baş vekil İsmet İnönü

Çok değerli Başbakanımız
İsmet İnönü

Utkularla gelenlenmiş mutlu
tutumunuza, Bakırmedenine ula-
şan Demir Raylar yeni ve büyük
bir utku daha ekledi. Halk, Yüce
Başbakanın yürüğünde ki duygular
kadar coşkun gösterilerle mutlu-
luklarını andılar. Bunu bir ödev
olarak sunarım.

İlbağ T. Gür

Fevzipaşa D. Bekir Hattının
Erganiye varmasını tebrik eden
Tel yazınızı sıvinçle aldım teşe-
kkürler eder yeni Hattın Ulusa
cabuk refah ve terakki getirme-
diler selâm ve sevgilerimi sunarım.

Nafia Vekili Ali Çetin kaya

Bayındırlık Bakanı
Ali Çetin kayaya

Türkün Çetin dileği en sarp da-
ğları aşarak büyük bir amacına
daha ulaştı. Kutsal tutumunuzla
daha yüce amaçlarına da varaca-
ktır. Bakırmeden İstasyonunun
açılma töreni Halkın yürekten
kopan gösterileri ile yapıldı bunu
sonsuz saygılarla sunarım.

İlbağ T. Gür

Demir Kollar Bakırı Kucakladı

1934 Yılı'nın Eylülünde Elâziz yamaçlarını mutlu çınlamalarla dolduran Lokomotif sesleri, 1935 Yılı'nın Ağustosunda da Ergani Bakırmadeni'nin derin vadilerini çınlattı. Aradan bir ruya kadar kısa geçen zaman içinde en çetin ve en sarp yerleri aşp geçen demir raylar Bakırın koynuna ulaştı. Demir ve Bakır, Yirminci Yüzyılın taşıdığı bütün medeniyetin kök gergenidir.

Türk Cumhuriyeti Medeniyet Acununda yeni ve ulusal bir tutumla Evrensel bayındırlıkta ışıklı bir yol açacaktır. Acunda Türk medeniyeti yeni varımların bir amacı olacaktır. Bu güne kadar yapılan işlerin kısa bir toplanması ortaya konulsa insanın parmağı ağzında kalıyor.

Dünyada olmayacak kadar büyük ve uzak görülen işlerden birisi de Türk ilinin Doğu yönlerinde Demiryolu ve endüstri kurumları idi. On iki yıllık bir özen bu hülyaları ap açık bir hakikat yapıverdi. Bunu ancak Türk iradesi ve Türk gayreti yapabilirdi. Aşılmaz zan edilen Dağlar aşılmış, çözülmez zannedilen zorluklar çözülmüş, delinmez zan edilen çetinlikler delinmiş, varılmaz zan edilen amaçlara varılmıştır. Türk iradesi büyük ATA'nın putasında eriyüp yeniden döküldüğü ve İsmet inönü'nün kudretli ellerinde işlendiği gündenberi, karşısında dinelmek isteyen nice engelleri nasıl keskin hamlelerle devirdiğini bütün Dünya gördü ve öğrendi.

Lozan savaşında, İnönü kahramanı Kapitülasyonlar Ordusunu da yere serdiği vakit Avrupa evreni şaşırılmışlardı. Bırakın, Türkler Beş yıla varmadan Ekonomi tutumundan kendi kendine çökecektir. O zaman Avrupa daha rahat ve daha zahmetsiz bir geliye konacaktır dediler. Ve beklediler.

Halbuki işte Türkiye gittikçe çelikleşen, gittikçe zenginleşen ve gelişen bir hızla yaşıyor ve Avrupanın Yüzyıllar içinde yapıp başara bildiğini On yıl gibi az bir zamanda arkasına bırakarak daha ilerilere atılıyor.

İsmet İnönü Demiryolu siyasasına el koyduğu zaman tıstaki kötü gözlülerle beraber içteki dar yürekliiler de inansızlığa düştüler ve engel olmak yoluna saptılar. Yurdun bu gidişe dayanğı olmadığını ve yurt parasile bütün işlerin hiç bir zaman başarılp kurtarılamayacağını söylediler. Kara görmeğe alışmış gözler bu inansızlıklarını Ankaraya kadar sokmaya çalıştılar. Lâkin güçlükleri ve zorlukları yemmesini çok iyi bilen İnönü Kahramanı, yokluklar içinden varlıkların nasıl çıkarıldığını onlara bir kere daha gösterdi.

Türk parası, Türk Mühendisi, Türk işçisi ile Binlerce Kilometroluk Demiryollarını yaptı, bitirdi. Ve Binlerce Kilometroluk Demiryollarını da Yadların elinden alıp yurda mal etti. Bu gün Anadoluda bir karış yabancı yolu kalmadı. Trakyada ki parça da yakında yurdun malı olacaktır. Bu ne büyük bir başarıdır. Bunu, Türk idarecilerinin ellerinden başka eller ve Türk Ulusunun kabiliyetinden başka kabiliyetler yapamazdı. Yokluk içinde bu varlık bir mucizeden başka bir şey değildir.

Tam bir Yıl oluyor, Elâziz İstasyonu halâ Binlerce seyircinin hayranlıkları karşısında alkışlamp duruyor. En uzaklardan yalnız Treni bir defa olsun görmeğe gelen Köylüler, sevinçlerini ve Türk Cumhuriyetine karşı duydukları mutlulukları göz yaşlarıyla ifade ediyorlar. Bir gün konuşan iki Köylüye kulak sakrı oldum. Birisi ötekine :

Helâl olsun, helâl olsun, verdiğimiz para helâl olsun ! Verdiğimiz vergilerin çokluğundan ağırlığından söz edenlerin ağızları kapanır. Ben Altmış yaşındayım Kırk beş senettir. Devlete vergi parası sayarım. Lâkin Kırk beş senede Elâzize Postaların bile Kırk günden daha evvel geldiği yoktu. Memlekete bir karış yol mu yapmışlardı. Bir gün de bizim halimizi soranlar mı olmuştu. Hep verirdik, hep verirdik; fakat bize bir şey gelmezdi. Nereye giderdi bu paralar bilmem? Lâkin Cumhuriyet Hükûmetine verdiğimiz paralar işte ayağımıza geldi. Ve bize daha da bir çok şeyler getireceğini görüyoruz, yarın Bakır göndereceğiz. Altın alacağız, yaşasın Cumhuriyet, yaşasın ATATÜRK !

Artık ölsem de gam yemem. Köy de çoluk çocuğa bunları hep anlatacağım. Ama nasıl anlatırım. Onlar da gelip gözleriyle görmelidirler

Dün Erganide de iki İhtiyar Kadın yürekten dualarla ATA'nın adını anıyorlardı. Allah onun Millete bağışlasın, onun nur yüzü Dünyalar dardukça solmasın, Bizim solgun yüzümüze renk, yoksul toprağımıza hareket yolladı. Ah ne idi o kötü günler, buradan Elâzize Dört günde Elâziz den İstanbul'a Yirmi günde gidilirdi.

Korkunç ve daracık yollardan yüreğimizde taşlar basılı geçirdik; geçtiğimiz yerlerin adamı

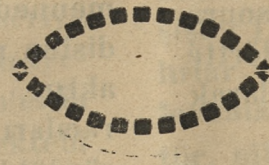
bize yabancı, biz onlara korku ile bakan yabancılar gibi idik. Bu dağlar, bu dereler birer Eskiya yatağı idi, ne Can, ne Mal, ne Namus yorunamazdı. Vatan diye bir kere yerleşilmiş, bu taşlı kayalı toprağı ırmaklarımızla eşeler içine bir kaç tohum serperdik de olsunda yiye lim diye beklerdik.

Halbu ki bu Dağlarınaltı hep Altın dolu imiş biz altımızda Hazine varken bu Toprağın üstünde aç ve perişan yaşıyormuşuz; Bakır daha çıkmadan Toprağı kazılmadan bütün ilin eli oynadı, yüzü güldü, kesesi doldu. Şimdi Tren de geldi, yarın Bakır çıkacak ve gidip satılacak, buraları da bir cennet olacak, Allahım sana şükürler olsun, sen büyük ATA'mızı ve onun kurucu ve kurtarıcı arkadaşını bize bağışla!..

Beyaz baş örtüsünün birucu gözlerinin yaşını toplarken, titreyen sesile bu içli sözleri yanındakilere söylüyor, onlar da hıçkırıyorlardı.

Benim de gözlerim yaşardı. Bu candan ve yürekten gelen duaya bütün ruhumla amin diyerek ayrıldım. Kalabahğın içine karıştım. Cülen çehrelerin hepsi heyecanlı, gözler yaşlarla dolu; büyük sevinçlerin heyecanı insanı ne güzel ve ne tatlı ağlatıyor.

C. A.

Hayvanlardan insanlara geçen Hastalıklar

-2-

Baytar Müdürü Mazhar

RUAM — M A N K A F A — MORVE

Memleketimizin her köşesinde az çok münteşir bulunan (Ruam) bulaşık hastalığı ile muayyen bir sistem içinde mücadele edilerek Üç sene zarfında Türkiye de imhasına Hükûmetçe karar verilmiş olduğundan bu Hastalık hakkında biraz malûmat vermeği faideli buldum.

Bu hastalıkla yapılan mücadele şekli şudur :

Tek tırnaklı bilumum hayvanlar Mal-lein denilen madde ile muayene edilecek ve bu muayenede temiz görülenlere hayvanın eşkâli ve her altı ayda bir muayene cetveli bulunan bir Ruam sağlık şahadetnamesi verilecek, temiz olmayıp Ruamlı olanlar kıymet taktirinden sonra öldürülüp taktir edilen kıymetin dörtte üçü hükûmetçe sahibine tazminat olarak ödenecektir.

Ruam sağlık şahadetnamesi verilen hayvanlar Mayıs ve Birinci Teşrinde olmak üzere senede iki defa muayene edilerek ellerindeki şahadetnamelerinin yerlerine işaret edilecektir. Ve ara sıra çarşılarda ve sair tesbit edilecek yerlerde şahadetnamelerin bulunup bulunmadığı hayvan sahiplerinden sorulacaktır. Umumî su yalakları imha edilecek ve umumî hayvan E v l e r i senede

dört defa olmak üzere fennî temizliğe tabi tutularak dört defa muayene ve kontrolden geçirilecektir. Bu hususta hayvanlarını muayene ettirmeyenlere, sahibi selâhiyet Hükûmet me'murlarının emirlerine muhalif harekette bulunanlara 70 Liradan 400 liraya kadar para cezası ve yahut iki aydan altı aya kadar hapis cezası ve yahut hem hapis ve hem para cezası ikisi birden verilecektir.

Umumî hayvan evlerini fennî temizliğe tabi tutmayanlardan da ilk defasında 10 liradan 30 liraya kadar para cezası alınacaktır. Bu nevi hayvanların alım satımı ve bir taraftan diğer tarafa nakli Ruam sağlık şahadetnamesi olmadıkça menedilecektir. Ve her hayvanın kendisine mahsus birer su kovası bulunacaktır. Umumî mesken sahipleri ve kiracıları yaralı ve burun akıntılı hayvan gördüklerinde Hükûmeti haberdar edeceklerdir.

Ruam : Cilt, ağşiyei muhatiye üzerinde bir takım yaraların ve dahi i uzuvlar da edranın teşekkülü ile tavsif edilen mikrobî, bulaşıcı ve hayvanlar, İnsanlar arasında telafatı mucip bir hastalıktır. Dünyanın her tarafında görülmektedir. Mikrobu Bacillus malley denilen bir basil dir. 2—5 mikron tulündedir.

Haricî tesirata karşı pek az mukavemet eder. Rutubetli yerlerde 15 — 30 gün, tefessüh etmiş sulara 12—24 gün yaşar, Güneş zıyasında 24 saatte, harabolur, 55 derece hararete 10 dakika, 80 derecede 5 dakikada helâk olur, Yüzde 3—5 (yani yüz gram suda 3 veya 5 gram hamızı fenik demektir.) Hamızı fenik mahlûlünde, yüzde biri fevki manganiyet mahlûlünde 5 dakikada, beş binde bir süblime mahlulünde, Yüzde (0,23) klorlu suda iki dakikada telef olur, Krezil, Lizol, kireç kaymağı, terementi yağı, Hiposülfid potasyüm, Antiformin, Salvarsan gibi maddelerde az zamanda ölür, Soğğun bu mikrop üzerine hiç bir tesiri yoktur. Hali tabiide midenin usaresi bu basilleri 15 dakikada itlâf eder. Ruam hastalığına tabii olarak en ziyade tutulanlar tek tırnaklı hayvanlardır. Bu hastalığa karşı en ziyade hassas olan Eş-klerdir. Zira bunlar da had şeklinde seyreder.

İkinci derecede Katırlar müteerssir dir. Bunlarda da ekseriya had şekli görülür. Üçüncü derecede müteessir olan Beygirlerdir. Bunlarda da ekseriya müzmin şekilde seyreder. Tabii sirayetle sığırlar mukavimdir. Son zamanlarda Romanya da B a y t a r mektebi bulaşık hastalıklar Muallimi (Vikler) nam zat hayvanlara muafiyet vermek maksadıyla Ruam mikrobunu verit içine şırınga ettikte sığırların bazılarının müteessir olduklarını ve Otopside (fethiceset) bir çok afatı ruamiyenin görüldüğünü bildiriyor. Koyun ve Keçiler tabii sirayetle masundur. Bazan tecrübe için yapılan bulaştırmalarda mukavemetsiz kaldıkları görülmüştür. Develere de bulaştırmakla geçer. Köpekte de Ruamlı mevaddı

yemelerinden bazı vak'alara tesadüf edilmiştir. Kediler bu hastalığa karşı hassastırlar.

Tavuklar mukavimdir. Tavşan ve kobaylar gayet hassastırlar. Ruamin miyarı olarak kullanılırlar. Hülâsa tek tırnaklı hayvanlar tabii surette hastalığı ahlardığerleri tecrübevi olarak verilen mikroplardan bazan müteessir olurlar.

Ruam iki surette seyreder.

1 — Had şekli.

2 — Müzmin şekli.

Had şekli : 15 gün kadar devri tefrihten (hastalığın mikrobunu aldıktan hastalık alâmetlerini gösterinceye kadar geçen zamandır.) sonra 41 ilâ 41,5 derece şiddetli ateş ile başlar, hayvanlarda iştahsızlık, kederli vaziyet, teneffüste kalbin çarpmasında sür'at görülür, her iki burun deliğinde kanlı ensaç parçaları ile karışık hadidî bir burun akıntısı başlar, Çene altı çukurluğundaki ukadatı lenfaiye (bezler) şişer ve itihap belum ve hançereye kadar intişar ettiğinden teneffüs hırıltılı ve güç olur, cildin altında bilhassa ayaklarda hadbeler (ufak şişler) görülür, bunlar az zamanda ağırlar yaralara tahavvül ederler hasta fevkalâde zayıflar, nabız çok ve küçüktür, nihayet bir ishal husule gelir, 20-25 günlük bir hastalıktan sonra mutlak helâk olur. Katırlarda had ve tahti had şekilde seyreder. Bazı defa tıbbi Tatanozda (doluca) olduğu gibi boynun sertliği, ön ayaklarının birinde topallık gibi araz da görülür.

Müzmin şekli : Müzmin şekilde Ruam tavazzuh ettiği aza ve ensaca göre bir takım tezahurat ile başlar ve pek uzun müddet devam eder ve bulunduğu yere göre isim alır.

Rielerin (Akciğerlerin) Ruamı : Bu şekil hayvanda zahiri bir alâmet göstermez ancak arasına anfizeme (Soluğan) müşabih kesik kesik öksürük, bazan gelip geçici burun akıntısı ve bazan burun kanaması gibi şüpheli araz gösterir. Müphemdir, ve yalnız Ruama mahsus araz sayılmazlar. Cigerlerin muayenesile mes'ele halledilir. Böyle hasta hayvanlar uzun zaman yaşarlar ve bu müddet içinde hastalığı İnsanlara ve hayvanlara bulaştırır'ar ki bu zaman çok tehlikelidir. Nihayet burnun içinde ve yahut deri üzerinde veyahut hem deri ve hem burunda Ruama mahsus yaralar görülür. Kadip ve ya memeler, ve ya ayaklarda vakit vakit gayip olup tekrar çıkan ağrısız şişler baş gösterir.

Burun Ruamı : Bu evvelâ nezle şeklinde başlar burnun iki veya eks riyetle bir tarafında nezleye benzeyen akıntı görülür bu akıntı fazlalaşır ve cerahetli, veya sarı yeşilimtrak misli olur. Burun içinde bezelye büyüklüğünde yaralar görülür, kenarları çıkıntılı ve zimbalanmış vaziyette ve ortası çukur olmak üzere git gide büyürler sonra birbirleriyle birleşirler büyük bir yara haline girerler ve burnun içindeki deriyi tahrip ederler, burnun ortasında ki kıkırdığı da harap ederek iki burun deliğini bir burun deliği haline getirirler. Bazan bu yaralar iyi olur. Bu hali gören bazı kimseler hayvanın hastalığı geçirdiğine hükmederek Baytarlar görseydi buna mankafa diyerek öldürürlerdi derier. Bu katıyen sakat düşüncedir. Hayvan hastalıktan kurtulmamıştır. Günün birinde diğer bir araz ile ölüp gidecektir. Ve bu zamanda belkide bir iki insanı ölüme mankûm edecektir. Mamafih azayı dâhil-

yede bulunan Ruam kütleleri kuvvetli bir zarf ile ihata olunurlarsa hayvanların iyi olması da varittir. Burunda yaralar teşekkül ettikten sonra çene altı çukurluğundaki ukadatı lenfaiye (Bezler) birleşerek şişerler ekseriva fındık veya ceviz kadar büyürler, el ile muayene edilirse sert, ağrısız, ve çeneye yapışık gibi olduğu anlaşılr.

Cildin Ruamı : Ekseriya hayvanların derisinin ince olan yerlerinde çıkar ya derisinin üstünde ve yahut derinin altında bazan tesbih gibi dizilmiş nuhut dânesinden ceviz büyüklüğüne kadar değişen şişikler görülür. Bulnar bir müddet sonra harica açılırlar, zemini kurşunî kenarları kirli kırmızı, sert ve hemen kanayan yara haline geçerler sonra eviyei lenfaiyenin iltihabı, husyelerin şişmesi, oynak yerlerin iltihabı da husule gelir, bazan arka ayakların birisinde ve ya karın, göğüs altında şişlikler görülür. Bazanda hiç bir sebep olmaksızın bir kaç saat içinde husyeler ağrı ve iltihabı olmak ve bir kaç gün devam etmek üzere şişerler. Arasında bir iki gün devam eden hararet yükselmesi de bulunur.

Kemik ve böbrek Ruamı da vardır. Ruam tabiatında Erkeklerde husye iltihabı ve dişilerde meme iltihabı da görülür.

Ruam hastalığı hayvanın derecesi hasasiyetine ve ahvali sıhhiyesine göre bir kaç haftadan seneler ve hatta bütün müddeti hayatınca devam edebilir.

Ruam hastalığının müzmin burun nezlesi, muharriş toksinlerle hasıl olan yaralar, Gurm, Veremi lifii gutrufi ve hulâsa cihazı sadriye ait müzmin bir çok hastalıklarla benzeyişi vardır.

Buna benzeyen bu hastalıklardan Ruam şüphesini kaldırmak veya Ruamın olup olmadığını anlamak için seriri teşhis veya çene altı çukurluğundaki bezin çıkarılması veya otopsi ile veya mikroskop ile basillerinin üretilmesile veya Tavşan, Kobay, Kedi gibi hayvanlara mahsulatı maraziyenin, bulaştırılmasile veya meblûl mallinin deri altına şırıngasile veya ham mallinin göz içine damlatılmasile veya ham mallinin alt göz kapağına şırıngasile veya kan muayenesi gibi bir çok usullere muraacaat edilebilir. Bize yalnız tatbiki kolay olan ve ham mallein denilen maddeyi göz kapağı arasına damlatmak şeklini yapıyoruz bu tarzda mallein damlatılmış hayvanlarda Ruam varsa 24 saat içinde gözde şişkinlik, cerahatlı akıntı başlar. Ruam'ı hayvanların yokardaki söylediğimiz hastalıklı yerlerindeki akıntıları ve suları ve sair ifrazatı tehlikelidir. Hastalığın bulaşmasına sebep olur. Bu hastalık insanlara da geçer.

İnsanlardaki Ruam : İnsanlara hastalığın bulaşması için mikrobunun gireceği yerde bir sıyrıntı, çizik, kesik gibi ufak veya büyük yaraların bulunması lâzımdır. Bulaşık bir madde bu yaraların üzerine sürüldüğü taktirde hastalık alınmış olur. Devri tefrihi 8—10 gündür. Ateş, kırgınlık, titremeler, baş ağrısı iştahsızlık, oynak yerlerde ağrımlar baş gösterir. Ondan sonra hastalığın ciltte veya teneffüs yollarında takarrür edeceğine göre diğer arazda görülür.

Ciltte ötede beride ufak ufak Mor renkte sivilceler çıkar bunlar sonra açılırlar büyük yaralar haline gelirler. Burun deliği içindeki deride yaralar olur.

burun akıntısı yaşlar, boğaz nahiyesi şişer, teneffüs darlığı yapar, İnsanlar için vahim hastalıktır. Ekseriya helâk ile neticelendirir. Bazan müzmin şekilde uzun devam eder. İnsandan insana geçer, vaktinde teşhis ve esash tedavi ile kurtulmak mümkündür.

M. Haydar

ilerleyen Elâzize

(Altana bir Armağan)

Bir zamanlar başında gezdi korkunç bulutlar .
Çevresindeki dağlara çöktü duman Elâziz . . .
Devran ateş savurdu , yandı çiçeklerle otlar ,
Derdinle çoştı (murat) , çağladı kan Elâziz .

Yıllarla kalbin oldu baykuşlara harabe ,
Göklere bel bağladın , emel döndü seraba
Kara bir gün başladı . tutuldun ızdıraba .
Bildinmi kimdir sana dost ve yadüşman Elâziz ?

Şimdi artık o çağlar tarihinde bir gölge,
Sende kıvanç doğurdu ilerleyen bu ölke .
Yok bu gün gök yakanda ne bir kan , ne bir leke .
Güler sana ne mutlu şen bir zaman Elâziz .

Kalbine kan verirken uzanan (çelik) ağlar .
Seni Türkün işleyen büyük beynine bağlar .
Tiren geçer " Gölcüğün) suları sevinç çağlar .
Buldu Bakır topraklı "Ergani," şan Elâziz .

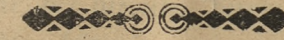
Dün Taparken "eskiye," bu gün mihrabın " yeni
Uzaklar seyre gelsin sendeki Halk evini
Sevimli bir bahçede , çocuklar mini mini
Oynaşır , kalplerinde coşkun iman Elâziz .

Akşamları Radyodan ses yayılınca her yana
Dev gibi ilerlemek aşkını sunar sana . .
İç bu günün zevkini doyunca kana kana .
Ölmez sana şan veren bir kahraman Elâziz .

ELMAS YILDIRIM

Harput Kelimesinin Menşe'i üzerinde

—Gegen nushadan kalan—

—NURETTİN ARDIÇ—

Yine Ahlisalip müverrih-
lerinden Venedikli bir asıl-
zade olan 1307 Marino San-
uto Torsello deprettiği Avr-
upayı yeni bir haçlı teşkiline
teşvik eden. Liber Secrato-
rum Fidelium crucis super
teuae Sanctae recuperatione
isimler eserinde ise bu keli-
meyi Quartapetra ve Quart-
apet şeklinde buluyoruz. [1]
Şark vesikalarında da aynı
tenakuza rastlamak kabildir.

9. uncu asır hierî başla-
rına ait iki vesikayı tetkik
edelim : Aziz bini erdşir
istrabatının telif ettiği Sivas
Sultanı Gazi Burhanettinin
hususî tarihî olan "Bez-ü-
rezm" in Burhaneddin'in
Hattat "Halil sultan," tara-
fından yazılan bir nushasın-
da Khartput şeklinde yazılı
olduğu gibi [2]
Harput kale camii'nin sütunu
üzerinde bulunan 805
tarihli vakfiye de Kharperut
olarak mahkûktur. [3]

19 uncu asra ait iki mez-
ar taşında bile ki bu mez-
ar taşlarından biri 1231
diğeri 2391 tarihli de bu
kelime Kharperut ve Khar-
put şeklinde geçmektedir.

Büyük Numismatist Galip
Bey "Yakut hamevi," nin
mucemüllülden nına istina-

den Khartabirt kelimesinin
tahavvül ve istikrarı hakkın-
da elyevm Harput denilen
Şehrin namı kadimen Kh-
artabirt olarak tahrir ve
teleffüz olunur idi. Bilâha-
re tahrip olunup Kharpert
ve Kharput nihayet şimdiki
imlâsı takarrur eylemiştir
diyor. [1]

Bu karışık tahavvülâtı
gösteren Harput kelimesinin
manası üzerinde he bir çok
zevat kalem yürütmüş, ve
bu Korüptif kelime yalan
yanlış izah edilmiştir.

1641 senesinde Melek
Ahmet paşa ile beraber
Harputa gelen Türklerin
ibni batutesi Evliya çelebi:
"bazı milleti mesih himare
taptıklarına lisanı umumda
bu Şehrin ismi "dar Harput,"
dır. Diğer bir kavle göre
burada havariyona saye
salmış bir dikenli söğüt
ağacı var imiş anın için
"Harput," demişler. Bazıları
crazi fazla diken yetiştirir
dikenden (Harberit) yani
diken getirici derler.

El osman defterhanesinde
Hüsniyad ölkesi diye
tahrir olunmuştur. [2] di-
yerek Üç ayrı rivayet zikre-
diyor.

Birinci rivayetin mevzu-

kiyeti hakkında söz söyle-
mek bile caiz değildir. Bu
münasebetin yine Evliyanın
bize bildirdiği vecihle Göle-
üğün ortasında bulunan
Manastırda han andamile
çarpay bir karar olan şepçi-
rağ gözlü ve zeranduz çullu
hama dan neşet etmiş
olması muhtemeldir.

İkinci rivayet ise Birin-
cisi gibi mecruttur. Ve
kuru bir edebiyattan ibare-
ttir. Üçüncüsüne gelecek
olursak bu da diğerlerinin
akibetine uğramağa sezaadır.

Vakia Harput crazisi
diken yetiştirir. Fakat bu
diken mahsulatı koca bir
şehre isim verecek kadar
mebzul değildir.

Evliya çelebi ve daha
sair Müdekkikler Harput
kelimesini ele aldıkları
zaman burada ki put (..zam?)
unsurunu adeta esash tut-
muşlardır. Harputlu bir zat
memleketi hakkında tanzim
ettiği bir tarihçede [Asarı
sabıkada her tarafa yayılmış
ve bilâhare Tuluu nir ile
zulmatı refi edilmiş olan
senem perestlik alimlerine
ireai teemmül edilirse bu
Kasabanın şimdi yadettiği-
miz gibi Harput olmasına
dair müfenni te'yid eder.]

diyerek mühitinin menku-
lâtına terciman olmaktadır.
Aynı zat Hayrulbuyut
(" evlerin hayri !) terkibi
ile Harputu hayre nisbet
eden rivayetin sahih oldu-
ğunu ümit etmekle hayir
bahlık edeceğini de ayrıca
kayt eder.

Bu terkibi ortaya atan
ve onunla Harput kelime-
sini te'life kalkışan bir iddi-
anın ne dereceye kadar
ilmi olacağı şüphelidir.

Filolojinin geniş çerçive-
sine giren bu gibi mes'leler-
de bir kelimenin menşe.

tekâmül veya tahavvülü
tetkik edilmeden ortaya
atılan basma kalıp rivayetle-
rin , uydurulmuş benzerlik-
lerin bir kıymeti yoktur.

++ Nurettin Ardu
+

[1] Muracaat: Türklerin
Tarihi umumisi Deguignes
(Cilt : 4) S : 252
Harput maddesi acyelapa-
edia britanica

[2] ve pesri dalgadır

benke fashhitab ve fatihül-
kitab aktı kabile cut müdde-
ti dir kal'evi hartpert ve
nevas atımetkûp ve metlup
bezmi ve rezm S : 341

[3] Ennema ye'mer me-
sacedallah menamibillah ve
beniheza elmescidilcam:
Kal'eyi Hartpert (vakfiyeden)

[*] Ğalip meskûkât
terkiniy katalogu S : 20
Müeccimildan cilt : 1 S : 417
(2) Seyahatname Cilt 3i
217

Adam öldürmek

Harmanda ekin yığun-
larının gölgesinde serinle-
yen iki ihtiyar köylü pek
heyecanlı ve pek ateşli
konuşuyorlardı , Beyaz
sakallarını örten saman
tozları , yüzlerindeki öfk-
eli görünüşü bir kat daha
sararmış gibi gösteriyor.

Daha yaşlıcası , başını
büyük acılı insanlarda
görülen bir cda ile salla-
yarak önüne eğdi , sağ
elile top sakalını tutdu ,
Cözlerinden akan iri
damlalar tozlu çehresinde-
derin izler meydana gelir
mişti . öteki çok acıklı bir
iç çekişi ile sözüne devam
ediyordu .

— Ne yapacağız Tokur
dayı ? Ne edeceğiz ? Bu
hal böyle uice bir devam
edecek ? Bunun sonu
nereye varacak ? on evli
şu viran köyde on aydan
beri on kişiden fazla ölen
oldu .

Karı , kızın . Çoluk ço-
cunun yüreği ateşden bir
kutu gibi sönmeden yanı-
yor , Altmış yaşındayım
kendimi bildim bileli bu
köyde on ev var . onbir
olmadı . nasıl olsun nasıl
ola bilsin . yetişen delika-

nlılar bir birinin kurşunu
ve bir birinin piçaginın
altında daha dünyasını
öğrenmeden can veriyor .
içki belası , hastalıkların
göçürdüğü de başka . . .

Sesi göğsünde düğüm-
lenmiş gibi hıçkıran öteki
ihtiyar , başını kaldırdı .

— Memet çavuş; deme,
deme . öyle günler gör-
üyoruz ki rabbın küffar
Başına vermesin . bir tu-
tam ot için , bir avuç su
için , bir karış toprak
için , ve bilmem bir ne
için , çet deyip kocaman
dağ gibi bir adamı devir-
iyorlar .

Bu ne biçim insanlık,
bu ne şekil erkeklik ?
Allah bir, böyle insanlık-
tan da böyle erkeklikten de
iğreniöorum . bu yetişme-
ler erkek kılığında kah-
beler gibi vesselam! Bö-
ylelerine canavar bile
diyemem , Mehmet çavuş!
canavar bile diyemem .
çönkü canavarlar bile
kendi cinsinden olan, hele
kendi yuvası yanında ya-
şıyan canavarlara ilişmez,
hiç işitilmiş miki bir
domuz bir domuzu parça-
lasın ?

Yaho ; bizde genç
olduk , bizde et kemik
ve sinirden yaratılmış
insanlardık . bizde de kaba
dayılık , baba yigittik
duyguları vardı . Bizde
gençlik coşkunu taşıdık
ık , bizimde kammız
kaymıyordu , hiç
hatırlanıyorum ki altmış
sene içinde hiçden sebeb-
lerle şu yirmi seneye gelin-
caye kadar altı adam öld-
ürülmüş olsun . bir kerre
bir uygunsuz kadın mese-
lesi yüzünden bizim köy-
lü bir delikanlı başka
birisini piçakla vurmuştu
hemen yakaladık , hükû-
mete teslim ettik . hapis
hanede yattığı müddetee
köyümüzden tek bir kişi
gidip hatırını sormadı .
Babası evlallıktan redetti,
Anası ben ona katil olsun
dize süt vermedim . diye
emziğini haram etti .
velhasıl köy onu kuduz
bir köpek menzelesine
cndirmişdi . Nihayet ,
hapishaneden çıkmış gur-
betlere gitmiş oralarda adı,
izi kaybolmuştu . hey
gidi günler hey ! hey gidi
insanlar hey ! Yaho
Mehmet çavuş; ne idi o

temiz yüreklilik, ne idi o yiğitçe gidiş?.. şimdi unutulmuş bir söz vardı

Derlerdi ki çekilen silâh kan almadıkça geri dönmez, fakat bu kan ancak, ırz, namus, ve toprak düşmanının kanı olmalıdır. Hepimizin belinde palası, omuzunda saldırmaları bulunurdu.

Fakat kimsenin kimseye çekip yapıştırdığı işitilmezdi. Kimse birbirinden korkamazdı. Cahillik, ve gençlik yüzünden döğüş ve kavğalar çıktığı oldu. Yumruklar öyle kuvvetli idi ki, sopa bile kimsenin aklına gelmezdi. Yumruklar savrulurken, saldırmalar, palalar da sallanır, savrulurdu fakat kimse elini götürmezdi. Çünkü bu silâhların de namus ve yeri vardı. Hançerini dost hemşehri kanile kirletmek ne büyük bir alçaklık olurdu?.. Ah, ah Mehmet çavuş! ne oldu bizlere neye böyle olduk?...

— Tokur dayı? allah seni inandırın bu köyde Yirmi senedenberi çektiğim korkuyu ne Moskof harbinde ne Yunan harbinde çektim. Topu Tüfengi, süngüsü, mızrağı ile üstümüze çullanan

düşman beni bu köydeki bir piç kadar korkutmamıştır.

Fakat burada kendi evimde dostumun, arkadaşımın, akrabamın içinde rahat edemiyorum, uykularım bile hep korkulu rüyalarla doluyor. Dhasını nedersin canım, kendi torunların, kendi yeğenlerimden bile korkuyorum herkesin elinde bir Tabanca belinde bir kama, sağına soluna bakmadan hısm akraba, dost, ahbap demeden çekip vuruyorlar. Kime güvenilir, kime inanılır?.. Dayısını vuran yeğen, Dedesini öldüren torun, Eniştesini vuran kayın, Kardeşini öldüren kardeş, Babasını boğan oğul!.. Etraf böyle canı ve canavarla dolu iken gönülde rahat gözde uyku olurmu dayı? Bu ne kötü bir felâket! Bunun adına ne demeli?... Ne oluyorsunuz be hey gidinin gidileri ne oluyorsunuz? bir haksızlığa, bir zulma uğradınızsa Hükûmet mi yok? eskisi gibi yoksa davanız mı görülüp hakkınız mı verilmiyor? Eskisi gibi yıllarca süren davalar, binlerce Altın yutan mahkemeler mi var? şükür olsun Cumhuriyet adliyesi; adaletin şimdiye

kadar görülmemiş çabukluğu ve doğruluğu ile hakkı hak ediyor. Varsa bir zorunuz gidin mahkemeye!.. Böyle çirkin bir öfke, yersiz bir hiddete düşüpte birbirinizin kanınızı içeceğinize..

— Ölen ölüyor toprağını dolduruyor, ya öldüren, ya öldüren sanki o eğilik mi görüyor. Ya tutulup hapisaneye girip çürüyor yahut dağ başında pis bir domuz gibi korkak, ürkek, aç, çıplak dolaşıyor; bu ömür mü? bu yaşamak mı sanki...

— Bilirmisin; köylüün de tutumu ve gidimi bozuldu. Bir katili kaçırmak, saklamak, ona yiyecek vermek gibi kötü ahlaklılık olmasa bu işte bu kadar ileri gidemez. Bizim halkımızda da çok, pek çok günah vardır. Hele bir katile yiğit bir adam gibi bakmak ne fena bir adet oldu. Katillerin çoğu kendisine yiğit adam dedirtmek için de adam öldürüyor. Ne kadar bayağı bir ahlaksızlık adam öldürmek sanki kabadayılık mıdır? Ulan yirmi paralık bir kurşun dağ gibi bir baba yiğiti yere sermeğe yetiştiriyor. Bir tetik çekme ile oluveren bu işin kabadayılık

neresinde?..

Sekiz yaşında bir çocuğun elindeki Tabanca da en yiğit bir adamı toprağa düşürür.

— Bu da oluyor, bu da oluyor. Bazı ahlaksız, kara yürekli kimseler hüçük çocukları hatta mektepte okuyan yavruları öğreterek eline bir silâh veriyorlar, işte dedikleri adamı öldürtüyorlar. Daha geçenlerde iki ocak bu yüzden sönmedi mi?

— Canım bırak allah aşkına yetişir artık, hangi birine yanalım, dert o kadar çok, derman o kadar yok ki. yumuladı gözlerimin şimdiye kadar neden açık kaldığına ağlıyorum, yıkılıp gitse idik de evlatlarımızın bu kadar bozuk ahlaklı yetiştiğini görmese idik. Haydi kalk düğene bakalım. Yokluk içinde kaldık diye birde hayıf çekeriz. Devlet bizi helva ile besleyecek değil ya? Daha ne yapalım; fakat bizde adam olmak gidişi kalmadı. Tam tarlada harmanda her yıl çalışacak yaştaki adamlarımızın bir bölümü toprağa bir bölümü de hapishaneye girerse bu köylerde bereket aranır mı?

— Y, şu son işe ne dersin? Bir genç Muallimi de hiçten bir sebeple yok edivermişler:

— Ne diyeyim, ne diyecek halimiz var! Tokur dayı allah belâsını yersin diyorum. Tabii kodese girmekle o da belasını buldu. Lâkin gelgelelim o genç Muallime yazık oldu. Düşünmeli bir kere memlekette zaten kaç tane okuyup yetişmiş genç var.

Bunların bir tanesi tek başına bir köye karşıdır. Devlete, Millete bir çok ta paraya mal olmuştur. Her yıl yüzlerce çocuk yetiştiriyor. Bir sersem, ve canavar yürekli bir haydudun piçliği altında ölmeli idi? Bu katil on katilli bir cinayet işlemiştir. Yurdun değerli bir Muallimini bir hamlede yokediveren bu katilin cezası adı bir katil cezası gibi olmamalıdır. Katil, bu Muallimi öldürmekle bir aileyi sahipsiz, yüzlerce çocuğu öksüz bıraktığı gibi Devletin binlerce lira masraf ederek yetiştirdiği bir varlığı da yok etti. Bu ne acıklı bir yıkılıştır. Fakat bu acıyı kaç kişi duydu? kimden bir ses çıktı? kaç kişinin yüreği sızladı acaba?

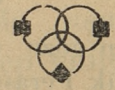
Hiç ama hiç değil mi? belkide diğer Muallimler bile hiçten bir sebeple öldürülen bu arkadaşlarının ölümünden haberleri bile olmadı.

— Yazık, çavuş yazık

yurda yazık, bunun önüne geçmelidirler. Cumhuriyet adliyesinden bu hallere bir çare umarım.

İki ihtiyar güçlkle yerlerinden kalkup ayrıldılar. Bu yürüyüşlerinde acıklı nice inkisarların tahammül edilmez melâli görülüyordu.

C. ATAÇ

Kızıl Dağlarda Çelik Ağlar

Alpların Ordularla aşılması tarihteki büyük vak'alarından biridir. Anibal için senaryolar yazıldı, filimler çevrildi. Avrupa haritasını alt üst eden Napoliyon orduları, kıtalar üzerinde kımıldanırken tek tab'ye düsturları vardı :

— Düşman üzerine en kısa yoldan gitmek ve tahmin edeceği mesafeyi asgari hadde indirerek ani baskınla savaş taliini mutaarrız lehinde belirtmek.

Tarihin en göze çarpar vak'aları olarak Berikles, büyük Ferasderik, 14 ncü luv'i, Hün, adar kımıldanışları ve büyük petronun hamleleri göze çarpar. Tarih mektup bir ilim olduktan sonra bize geçmişin bir çok akislerini vermiş ve fakat hiç bir vakit kısırlıktan kurtulamamıştır vakalarının ana hatlarını biliyor ve ötesine aşamıyoruz ,

Tarih tekrardan ibaret derler . Tekrarın ve ya devamın tarihi olduğunu söylemeye Dilleri varmıyor galiba. tarihin . Yirminci yüz yılın ilk yarısındaki yer yüzü hareketleri basiretle tetkike değer çok önemli vak'alardır. Bunlar arasında bilhassa Avrupa Asyası olan Anadolu kı'tasında olup bitenler , her biri başlıbaşına tarihî sıçrayışların en göz alıcı örnekleridir.

İslâm tarihinde ki sıçrayışlar düsturu kam bur ve bunak bir ihtiyardır. Dünya tarihinde Türkün sıçrayışı ise dinamik mahiyetile yaratılan Yirminci asrın tam manasile bir rönesansıdır Biz diplomatın, komitacı, ve polatikacının mütereddit ve kaçamaklı tabirlerini insanlığa çevrilmiş birer ihanetli cehennem makinası sanırız. Ve bu kanaatla tereddütsüz diyebiliriz ki Dünya basınında yer yer rastladığımız küstahca kalemlerin nasyonalize edilmiş ucundan dökülen kelimeleri bir kara leke halinde kötü niyetlilikten kırılmış ve kararmış alınlarına fırlatacak yeni ve

büyük bir oluşun izinden ve izerini kutlulamaktan dönüyoruz . Bu dönüş boynu bükük ve ümitsiz bir münhezimin dönüşü değil bir zafer kartalının avı pençesinde kırbaşı yücede olan şahane dönüşüdür. Bu dönüşte çeliğin yaşatan kokusu, bu dönüşde kızıl dağların kana renk veren bengûsu vardır.

Kızıl dağlarda çelik ağlara bir örümcek maharetile tırmadık. Bu ağların desteği Ankara da, günün okları gibir uçlarının biri Japon denizine, öbürleri Kara, Ak ve Kızıl denizlere dayanmış, çöller, bozkırlar , yaylalar için birer ışıldak olmuştur.

Örümceğin ağı kendi pamuğundan , bizim ağıımız ışıldamış çeliktendir. Onun için birisinin yürüyüşünde bükülen edalı bir yumuşaklık. o birinin hızında çeliğin ve betonun katılığı vardır. Biri santimleri yekdiğerine vasil eden, öbürü arz kı'talarını birbine bağlayan bir tevazu ile heybetin, bir hiçlikle, hepliğin çarpışmasıdır.

Diyorlar ki kaya sarp, çelik sert olduğu için bir çok işlerde ve meselâ insan iradesine ölçü olmuştur. . Biliyorlarmı ki her koldan Dünya haritasına yayılan ve uğrağında bu günkü medeniyetlerin anası olacak derecede izler bırakan Türklerin iradesi ve onun kuvveti için henüz bir ölçü yaratılmamıştır. Tabiatın aezini tesbite medar olan bu hadise bir mubaliğanın vücuduna müsaade etmeyecek kadar doğrudur. İşre dünkü ihtirasların çarpıştığı mütecamiş Osmanlı imparatorluğu , işte Arsiulusal muvzenede ehemmiyetli bir kutup olan bu günkü Türk Cumhuriyeti .

Biri bir adamın merkeziyetçilik adı altında ki idaresi, Öbürü milletin iradeli hakimiyetile mübaleğasız ilerileyişin doğru ve müsbet tecellisi .

Önümüze renksizlik içinde mat bir kızılılık gösteren Dağlar çıkıyor ve biz geriliyoruz, yayda

Şarımızda olup bitenler

Tapu işleri .

Geçen sene zarfında yapılan muameleden bu sene zarfında yapılan muamelelerin daha fazla olduğu gibi bu şekil her aydada artmaktadır . bu artmak vaziyeti halkın parasının daha çokluğuna defalet etmeyip ancak halkın bilgi ve görgüsünün gün geçdikçe fazlalaşması itibarile bütün alım ve satımlarını devletin tapu siciliyle tevsik etmek gayesini takip etmesinden ileri gelmektedir .

Tapu dairesince usul ve mevzuata muvafık olarak talep edilen işlerde azemi çabukluk ve kolâylık gösterilmektedir .

Münakaşatın çoğalmasına bu cihetin de amil olduğu anlaşılmaktadır .

Nüfus işleri

935 Teşrini evvelinde yapılacak olan genel sayım hazırlıkları tamamen sonuna ermiştir . bu sayım hazırlıklarının kazalardaki durumunu yakından kontrol etmek için istatistik genel direktörlüğü adliye şubesi mümeyyizlerinden bay şevketle şarımız nüfus direktörü bay hasan kaza ve nahiye ve köylere gidilerek durum yakından incelenmiştir ,

Görülen umumî eksiklikler temamlanmıştır . diğer illerden daha eyi ve daha evvel bu iş için hazırlanmış bulunan şarımız ilbay Tefik güre nüfus daireesi bu son hareketle kaza , Nahiye ve köydeki sayım hazırlıklarında eksiksiz bir şekle sokmak için sıkı ve makul murakabesini yaparak önümüzdeki sayım için yapılan hazırlığı mukemmelen bitirmiş bulunmaktadırlar .

çıkıyoruz ve dağı delerek aşıyoruz . Karşımıza Bakırın yosonlaştırdığı bir dere geliyor ve biz onu betondan çizmelerle aşıyoruz. Tam yolumuzun üstüne iki büküm olmuş bir dağ yavrusu düşüyor ve biz onu bir yarma ile ikiye bölüp geçiyoruz .

Nihayet bize yüzünü kapayan ve dünkü nikabı hemşehrilerimiz gibi ak yüzünü siyah bir tülle örten Maden vadilerindeyiz .

Baştan ayağa kadar makina ve çelikle bezenen kalabalığımız ; sakın akan Diçlenin ihtiyarlıktan sararmış gözleri çevriliyor. Diçle dün yürüyen mağfer dalgaları, kımıldanan [Zırh] deriyasını görürken de böyle sarımtıyordu , fakat bu kadar müfstağrak değildi .

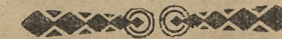
Ayağımızın dibine serilen bu yıpranmış ve yumuşak su da Mezputamiyanın hudut bekçiliğinden bezginlik getirmiş bir hal var. Onun taşları örtmeyecek kadar zafa düşen dalgalarında bütün bir tarihin hayali gözüküyor.

O asırlarca bu kızıl dağları aşındırmış derine düşmüş, biz bir hamlede binlerce ferhadı iş başına getirerek bu böğürdelek dağlarda çok daha yüksekteyiz .

Maden ; şimdiye kadar Diçin ve kıskanç erkeğin sıkı , sıkı kapadığı Kadın gibi bir jonservetdin bir sanatın demirden kapılarını açtı ve sana geldik . Bu geliş Lir ölkenin hızı ve bir milletin çetin azminin saldırısıdır. Senin Milyonları örten Milyonlarca toprak kütlelerini bir kürek darbasile şu bucaksız dereye attık. . . İşte sen . . yeni ilmimizin, yeni ekonmi hareketimizin bel kemiği olan sen, artık bizim önümüze bütün varlığını serilmiş bulunuyorsun .

B. Turgut Okaygün

Şarımızda olup bitenler

İskan işleri .

Son ay içinde Elâzize on dört ev göçemen gelmiştir . bunların dokuz nüfstan ibaret üç evi holvenk köyüne yerleşdirilmiş ve mütebaki 32 nüfustan ibaret on bir ev göçemenin iskân yerleri henüz taayyün etmemiştir , Bu on bir göçemenin henüz yeni muvaselet etmiş olduklarından murettep mahallerine gönderilmek için gerek olan tedbirler alınmıştır :

Ejâzizin şimalında bir göçemenler mahallesinin kurulmasına başlanmıştır . kontrollu yapıların işçiliği her ilerledikçe avans verilmek suretile yardım edilmektedir .

Muhacir için yeniden yapıdırılmakta olan köylerin inşaatı pek ilerlemiş ve son bahara doğru kabili iskân bir hale getirileceği kuvvetle tahmin edilmektedir .

Maliye İşleri .

yapılan tetkik ve tahminlere göre 934 Finans yılının bitmesinde yapılan tahakkukatla 935 senesinin iki ayındaki tahakkukat karşılaştırılmış ve yıl sonuna dek değişecek durumda hesaba katılarak hesaplanmışdırki tahsilat sevindirici bir şekildedir . Yurddaşlar vergi borçlarını vermekte çok ilgili davranıyorlar , Bazı vatandaşların zaruretleri hasebile ödeme kabiliyetlerinin sarsılması bir tarafa bırakılırsa umumi yetitibarile Finans tahsilat ve genel ödeme kabiliyeti çok eyidir .

Varidat dairesinin vergileri tahakkuk ve tahsili kabil bir hale getirmek , bina ve erazi alım ve satımları ve vergilerin tarh ve tahakkuku ile alakadar tadiat işleri ve Mîlî emlakın muameleatı kazanç vergilerinin tahsil safhasına konulması ve bir çok itirazlarındikkatli ve defatla elden geçirilmesi , veraset vergilerinin tahsili gibi mülîm mevzular üzerindeki iştiğalatla birde günlük ve müteferrik muameleat ilave edilirse çok külfetli işlerin başarılmışına çalışıldığı görülmektedir .

Ziraat işleri .

Ziraat hasılatı bu sene için vasatı bir şekilde olacağı tahmin edilmektedir . Fısdık mahsuluda bir ay sonra elde edilecektir . piliçler henüz tenebbüt devresini ikmal etmemişlerdir . Pamuklar çiçek vermek üzeredir .

Üzümler bu sene külleme hastalığı dolayısıyla geçen seneye nazaran az hasılat verecektir .

Harmanlar devam ediyor : ve hava maalesef kurak gitmektedir .

Kültür Direktörlüğünde .

Mektepler 15 eylulda talebe kaydine ve birinci Teşrinin birinde derse başlanacaktır . Merkezde yeni yapıdırılmaya başlanan mektebin temelleri çıkmış inşaat devam etmektedir , bu sene köylerde dört yeni üçer dershaneneli köy mektebi yapılmış ve bu ders senesi başında çalışmaya geçecektir .

MAHMUT CAKIROĞLU'DAN
ALINMIŞ